

FM: IKP samazinājumu pirmajā ceturksnī noteicis privātā patēriņa kritums

Publicēts: 29.05.2020.

[Jaunami](#)

COVID-19 izraisītā krīze, kuras tiešā ietekme Latvijā bija jūtama tikai no marta vidus, jau būtiski ietekmējusi Latvijas ekonomikas izaugsmes rādītājus šā gada pirmajā ceturksnī, kad iekšzemes kopprodukts (IKP) salīdzinājumā ar pagājušā gada attiecīgo ceturksni ir samazinājies par 1,5%. Ekonomikas kritums pirmajā ceturksnī bijis par 0,1 procentpunktu lielāks nekā parādīja pirms mēneša publicētie IKP ātrā novērtējuma dati.

Izvērstie IKP dati apstiprina, ka vīrusa izplatība un tās ierobežošanai noteiktie ierobežojumi jau pirmajā ceturksnī ir būtiski samazinājuši privāto patēriņu un vairākās krīzes tieši skartajās pakalpojumu nozarēs jau fiksēts visai krass apjoma kritums. Privātais patēriņš pirmajā ceturksnī, salīdzinot ar pagājušā gada pirmo ceturksni, samazinājies par 4,5%. Vēl straujāk privātais patēriņš bija krities tikai 2008.- 2009. gada krīzes laikā.

Noderīga ziņa? Padalies!

Vienlaikus ļoti laba vai negaidīti laba attīstība pirmajā ceturksnī bijusi investīcijās un būvniecības nozarē, pateicoties kam ekonomikas kritums pirmajā ceturksnī nav bijis vēl daudz dziļāks. Investīcijas pamatkapitālā, salīdzinot ar pagājušā gada attiecīgo ceturksni, palielinājušās par 5,7%, uzrādot tādu pašu pieaugumu kā pagājušajā gadā kopumā, bet būvniecības nozare pirmajā ceturksnī augusi pat par 14,9%.

Līdzās būvniecības nozarei pozitīvu ieguldījumu ekonomikas izaugsmē pirmajā ceturksnī devušas arī profesionālo pakalpojumu, nekustamā īpašuma un valsts pārvaldes, izglītības un veselības nozares, kamēr lielākā negatīvā ietekme visai prognozēti bijusi kritumam transporta nozarē – par 9,6% un nedaudz negaidīti arī kritumam informācijas un komunikāciju pakalpojumu nozarē par 6,3%. Būtiski kritumi bijuši arī mākslas, izklaides un atpūtas nozarē – par 8,4% un izmitināšanas un ēdināšanas nozarē – par 6,8%.

Pirmā ceturkšņa dati ir iezīmējuši ekonomiskās krīzes iespējamus apmērus un skaidrs, ka nākamajos mēnešos gan atsevišķās nozarēs, gan ekonomikā kopumā kritums būs daudz dziļāks, otrajā ceturksnī kopumā pietuvojoties un pārsniedzot divciparu procentus. Ja sākotnēji krīzes tieši skartajās pakalpojumu nozarēs maijā aktivitāte jau ir sākusi palēnām atjaunoties, ražošanas nozarēs situācija pasliktinājumu piedzīvos lēnāk, būvniecības nozarē kritoties privāto pasūtījumu apjomiem un apstrādes rūpniecības izlaidi daudz būtiskāk sākot ietekmēt pieprasījuma kritumam pasaulē.

Vienlaikus apsteidzošie indikatori rāda, ka krīzes pats zemākais punkts šobrīd jau varētu būt pāri, mazinoties vīrusa izplatības mazināšanai ieviestajiem ierobežojumiem gan Latvijā, gan Eiropas Savienības valstīs (ES) un ASV. Arī ekonomikas sentimenta rādītāji gan Latvijā, gan ES kopumā maijā jau ir uzrādījuši nelielu uzlabojumu, kopumā gan saglabājoties visai zemā līmenī. Latvijas ESI indeksa dati parāda, ka maijā nedaudz uzlabojies gan patērētāju, gan mazumtirgotāju noskaņojums, kamēr būvniecības konfidences kritums vēl tikai signalizē par lēnākiem pieauguma tempiem tuvākajos mēnešos.

Arī kopējā situācija Latvijā un ekonomikas attīstības perspektīvas šobrīd izskatās nedaudz labāk nekā vēl pirms mēneša, gan līdz šim ļoti sekmīgi ierobežojot vīrusa izplatību Latvijā, gan mazinoties sākotnēji ļoti straujajiem bezdarba pieauguma tempiem, gan atsevišķu nozaru rādītājiem neuzrādot tik strauju kritumu, kā lika domāt sākotnējais satraukums. Būtiski ir arī tas, ka atšķirībā no iepriekšējās krīzes Latvijai pašlaik ir pietiekami finanšu līdzekļi krīzes seku mazināšanai, gan sniedzot tiešu atbalstu krīzes skartajiem iedzīvotājiem un uzņēmumiem, gan investējot infrastruktūras un it īpaši iedzīvotāju attīstībā, tai skaitā gan darbinieku apmācībā un pārkvalifikācijā, gan veselības aprūpes un izglītības sistēmas pilnveidošanā.

[Pieteikties jaunumu saņemšanai e-pastā](#)

<https://www.fm.gov.lv/lv/jaunums/fm-ikp-samazinajumu-pirmaja-ceturksni-noteicis-privata-paterina-kritums>